

41-200 Sosnowiec, skr. poczt. 272, zarzad@vector-24.pl

Sosnowiec, 26 maja 2019

FUNDACJA NA RZECZ BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO Vector-24.pl
41-200 Sosnowiec, skr. 272
Regon: 382355201, NIP: 6443547189
KRS: 0000764231
vector-24.pl zarzad@vector-24.pl

UM Dąbrowa Górnicza

*Ke. Słowy
Nawardo, Petycja*

Rada Miejska
Dąbrowy Górniczej

ul. Graniczna 21
41-300 Dąbrowa Górnicza

P E T Y C J A

w sprawie usuwania skutków zdarzeń drogowych

Działając na podstawie art. 2 ust. 1 oraz ust. 2 pkt. 1 i 2 ustawy o petycjach, składamy petycję w interesie publicznym oraz własnym w sprawie usuwania skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątania po kolizjach, wypadkach itp.) na drogach będących w zarządzie lub władaniu gminy Dąbrowa Górnicza.

Wraz z niniejszą petycją składamy osobnym pismem (w załączeniu) skargę na niezgodne z prawem działania w w/w obszarze Prezydenta Miasta Marcina Bazylaka oraz I Zastępcy Prezydenta Damiana Rutkowskiego.

Działając w imieniu Fundacji na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Vector-24.pl, uprzejmie informujemy, iż realizujemy obecnie jedno z najważniejszych zadań statutowych, tj. działanie na rzecz poprawy standardów:

- świadczenia pomocy uczestnikom kolizji, ofiarom wypadków oraz katastrof drogowych
- usuwania skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątania po kolizjach i wypadkach)

Pragniemy zaznaczyć, że nasza Fundacja jest sygnatariuszem Europejskiej Karty Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Realizując w/w cele statutowe od stycznia 2019 prowadzimy ogólnopolski proces monitoringu oraz konsultacji, dotyczących tego problemu, ze wszystkimi interesariuszami, w tym m.in. z Ministerstwem Infrastruktury, Ministerstwem Ochrony Środowiska, Komendą Główną PSP, jednostkami Straży Pożarnej, Krajową (także wojewódzką) Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Wystąpiliśmy do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (także do delegatury UOKiK w Katowicach), do Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych (także do RIO w Katowicach).

Przedstawiamy prezydentom, burmistrzom, zarządom dróg w gminach nasze rekomendacje w tej sprawie. Analizujemy także umowy (oraz inne dokumenty) gmin zawarte z różnymi firmami sprzątającymi. Ponieważ także świadczymy tego rodzaju usługi jako działalność odpłatną pożytku publicznego, wystaliśmy ofertę świadczenia tych usług do wszystkich większych gmin w woj. śląskich.

Realizując swoje cele statutowe przygotowujemy ogólnopolski raport nt. działań gmin w tym obszarze, ze wskazaniem istniejących patologii w niektórych gminach. Obecnie pracujemy nad przygotowaniem propozycji niezbędnych zmian prawnych, we współpracy z zainteresowanymi posłami na Sejm R.P.

Z przykrością odnotowujemy, iż **gmina Dąbrowa Górnicza w przedmiotowym obszarze nie działa zgodnie z prawem**. Osobnym pismem składamy skargę na władze gminy odpowiedzialne za ten stan rzeczy, które pomimo licznej korespondencji, także spotkania, nie raczyły zmienić swych bezprawnych praktyk.

W pierwszej kolejności zmuszeni jesteśmy wskazać obowiązujący stan prawny. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za szkodę, zdefiniowaną w Kodeksie cywilnym, także zgodnie z aktualnym orzecznictwem sądowym, w tym Sądu Najwyższego, za szkodę powstałą wskutek kolizji, wypadku lub innego zdarzenia drogowego odpowiada sprawca tej szkody. W przypadku gdy nie wywiąże się z obowiązku usunięcia skutków zdarzenia (niestety jest to dość powszechne zachowanie), obowiązek ten spoczywa na gminie jako zarządcy dróg będących w jej zarządzie bądź władaniu.

Elementem szkody komunikacyjnej jest zwykle także zanieczyszczenie drogi, pasa drogowego substancjami będącymi następstwem kolizji, wypadku lub innego zdarzenia drogowego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpady będące następstwem takich zdarzeń są odpadami niebezpiecznymi (dość rzadko) lub innymi niż niebezpieczne (w zdecydowanej większości przypadków).

Zgodnie z prawem, jednostki Straży Pożarnej mają obowiązek usuwać wyłącznie odpady niebezpieczne. Za usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne (jeśli nie wywiąże się z tego obowiązku sprawca) odpowiedzialna jest gmina, jako zarządca drogi. Zgodnie z aktualnym orzecznictwem sądowym, gmina ma obowiązek dochowania w tym zakresie należytej staranności, co w praktyce oznacza, iż zobowiązana jest do usuwania odpadów innych niż niebezpieczne, będących następstwem kolizji, wypadku lub innego zdarzenia drogowego, niezwłocznie po danym zdarzeniu.

Działania zarządców dróg, polegające na usuwaniu skutków zdarzeń drogowych nie są tożsame z bieżącym utrzymaniem dróg w czystości. Odpady po kolizjach i wypadkach nie są odpadami komunalnymi. Gmina nie może płacić za ich usuwanie, ponieważ narusza to dyscyplinę finansów publicznych. Zgodnie z prawem zobowiązanym do pokrycia szkody (z polisy OC) jest sprawca zdarzenia, w przypadku niemożliwości jego ustalenia, zgodnie z ustawą o odpadach koszty pokrywa Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska.

Warto także podkreślić, iż usuwanie skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątanie po kolizjach i wypadkach) nie jest tożsame z działalnością usuwania odpadów komunalnych. Nie jest to także regulowana działalność gospodarcza, zatem każda gmina musi przestrzegać zasady wolnej konkurencji, nie może stosować praktyk monopolistycznych, nie może nadużywać pozycji dominującej. W praktyce oznacza to, że gmina nie może ustanawiać faktycznego monopolu na świadczenie w/w usług dla utworzonych przez siebie podmiotów np. zajmujących się zarządem drogami, utrzymaniem czystości czy usuwaniem odpadów.

Więcej informacji - <http://vector-24.pl/kto-sprzata-po-wypadkach/>

Podkreślenia wymaga, że jednostka samorządu terytorialnego, w tym gmina, może być traktowana jako przedsiębiorca w świetle polskich przepisów prawa antymonopolowego, co znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądowym (np. w wyroku Sądu Antymonopolowego z 12 października 1994 r., sygn. akt XVII Amr 27/94).

Składamy petycję w sprawie zaprzestania niezgodnych z prawem działań gminy Dąbrowa Górnicza w przedmiotowym obszarze usuwania skutków zdarzeń drogowych.

Obecny stan faktyczny w w/w obszarze jest rażąco niezgodny z prawem. Władze gminy Dąbrowa Górnicza (w szczególności odpowiedzialni za to: Prezydent Marcin Bazylak oraz I Zastępca Damian Rutkowski) ustanowiły oraz tolerują faktyczny monopol dla jednego podmiotu gospodarczego – „Alba Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej” sp. z o.o. Pismem z dnia 3 maja 2019, adresowanym do Damiana Rutkowskiego (na które dotąd nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi) wskazywaliśmy, iż umowa z 12 października 2017 r. nr ZP-WKM-272.42.2017 zawarta przez gminę z tą spółką zawiera szereg istotnych błędów.

Przed wszystkim wadliwie zdefiniowano w w/w umowie jej przedmiot, bowiem wskazana w nim usługa „Całoroczne oczyszczanie dróg oraz zimowe oczyszczanie chodników, alejek i parkingów zlokalizowanych na terenie gminy Dąbrowa Górnicza” – wskutek ignorancji prawnej osób odpowiedzialnych – w zakresie w jakim została „doprecyzowana” w par. 2 pkt. I. 1 ppkt. c) oraz w par. 2 pkt II. 1.1. ppkt. f) wykracza poza upoważnienie ustawowe oraz stanowi rażący przejaw niedozwolonej praktyki monopolistycznej i nadużycia pozycji dominującej przez gminę Dąbrowa Górnicza, w zakresie w jakim wskazuje jako wchodzące w zakres w/w usług czynności polegające na „usuwaniu (...) następstw kolizji i wypadków drogowych (...)”, a zwłaszcza w zakresie, w jakim ustanawia w par. 4 faktyczny monopol dla Alba sp. z o.o. na wykonywanie w/w czynności.

Niezgodne z prawem ustanowienie przez gminę monopolu dla „wybranego” przez siebie podmiotu jest szczególnie widoczne w świetle treści par. 4 pkt. 1 w/w umowy. Warto zauważyć, że pismem z 12 lutego 2019 znak: WKM.II.7002.30.2019.GW I Zastępca Damian Rutkowski wprost wskazał, iż „zawarty kontrakt obowiązujący do 12.12.2020 r. uniemożliwia zatem podpisanie umowy z waszą fundacją”. Przypuszczać należy, że podobne stanowisko władze miasta przyjmują wobec innych podmiotów, potencjalnie zainteresowanych wykonywaniem przedmiotowej usługi.

Podkreślić należy, że nie jest zrozumiałe, z jakich racjonalnych powodów władze miasta utrzymują niezgodny z prawem monopol jednego podmiotu, płacąc mu z pieniędzy publicznych za usługę, za którą ma płacić sprawca zdarzenia drogowego (czyli naruszając dyscyplinę finansów publicznych), nadto odmawiają możliwości działania innemu podmiotowi, który w/w usługę chce wykonywać BEZPŁATNIE dla gminy (bowiem koszty mają pokrywać, zgodnie z prawem, sprawcy szkód).

Dodać należy, iż monopolista, czyli Alba sp. z o.o. zachowuje się jak na monopolistę przystało, mianowicie lekceważy swoje obowiązki, uchylając się od podejmowania interwencji (od sprzątania po kolizjach i wypadkach) w odniesieniu do większości zdarzeń drogowych (sic!). Można to twierdzenie zweryfikować, porównując liczbę zdarzeń drogowych odnotowanych np. przez jednostki Policji oraz Straży Pożarnej oraz liczbę podjętych interwencji przez Alba sp. z o.o.. Niestety, nie możemy przedstawić dokładnych statystyk, ponieważ Alba sp. z o.o. bezprawnie odmówiła nam udostępnienia tej informacji publicznej.

Ponieważ jednak nie jesteśmy teoretykami, ale pracujemy na drogach naszego regionu, także w Dąbrowie Górniczej, udało nam się ustalić, iż Alba sp. z o.o – wbrew zawartej umowie - nie podejmuje się sprzątanias po kolizjach i wypadkach w co najmniej połowie zdarzeń drogowych (sic!). Zamiast pracowników tłustego monopolisty, sporą część odpadów po kolizjach i wypadkach w Dąbrowie Górniczej sprzątają (pomimo iż nie mają takiego obowiązku) – funkcjonariusze Straży Pożarnej. Co zaskakujące, fakt istnienia umowy pomiędzy gminą a spółką (w tym wynikający z niej obowiązek sprzątanias) nie był znany w KM PSP (sic!).

Podkreślić należy, że gmina Dabrowa Górnicza niezgodnie z prawem, łamiąc dyscyplinę finansów publicznych, płaci z budżetu miasta w/w spółce za kiepsko wykonywaną usługę usuwania skutków zdarzeń drogowych – pomimo iż powinni za te czynności płacić sprawcy zdarzeń (z polisy OC) lub w przypadku braku możliwości ich ustalenia – WFOŚiGW.

Nie sposób ustalić, ile gmina Dabrowa Górnicza wydatkuje niezgodnie z prawem, bowiem umowa z 12 października 2017 r. nr ZP-WKM-272.42.2017 zawarta przez gminę z tą spółką jest sformułowana wadliwie także w zakresie wynagrodzenia. Kwoty wynagrodzenia wskazane w umowie nie odpowiadają bowiem jej przedmiotowi. Wprawdzie z treści par. 7 pkt. I.1 wynika, że gmina płaci za „letnie utrzymanie”, zaś z par. 7 pkt. I. 2 a) i b) że płaci za „utrzymanie” oraz „oczyszczanie”, nadto pkt. 4 a) – m) zawiera ceny jednostkowe m.in. za poszczególne czynności, jednak przedmiot umowy jest znacznie bardziej obszerny, a wielu usług w ogóle w umowie nie wyceniono. W trybie dostępu do informacji publicznej próbowaliśmy ustalić sposób wyceny usług objętych umową, ale uzyskaliśmy jedynie informację, iż jest to „ryczałt”. Mamy wgląd do innych tego rodzaju umów zawartych przez gminy w naszym województwie. Z ich analizy oraz z treści umowy gminy Dabrowa Górnicza jednoznacznie wynika, iż kwoty wynagrodzeń dla spółki „Alba” gmina Dąbrowa Górnicza, kolokwialnie to ujmując „wzięła z sufitu”, ponadto są w naszej ocenie znacznie zawyżone.

W naszej ocenie gmina Dąbrowa Górnicza ustanowiła faktyczny monopol dla „Alba” sp. z o.o. oraz niezgodnie z prawem broni tego monopolu, pomimo iż ta spółka nie wykonuje umowy w sposób należyty, a część jej obowiązków (sprzątanias po kolizjach, wypadkach, innych zdarzeniach drogowych) zmuszeni są wykonywać funkcjonariusze Straży Pożarnej w Dąbrowie Górniczej.

W naszej ocenie gmina Dabrowa Górnicza niezgodnie z prawem marnuje pieniądze publiczne, płacąc z budżetu miasta za usługi usuwania skutków zdarzeń drogowych (sprzątanias po kolizjach, wypadkach, innych zdarzeniach drogowych), pomimo iż za te usługi powinni płacić sprawcy tych zdarzeń, w przypadku niemożliwości ich ustalenia – WFOŚiGW.

Ufamy, że Rada Miejska Dąbrowy Górniczej przywróci respekt wobec prawa osób odpowiedzialnych za sprawy gminy, w szczególności zaś podejmie działania skutkujące zaprzestaniem bezprawnych działań gminy Dabrowa Górnicza. Poddajemy Radnym pod rozagę możliwość zwołania w tej sprawie posiedzenia odpowiedniej komisji Rady Miejskiej. Jako organizacja pozarządowa działająca w interesie publicznym jesteśmy gotowi włączyć się w proces naprawy w przedmiotowym obszarze.

WICEPREZES ZARZĄDU

Konrad Rupala

PREZES ZARZĄDU

Ryszard M. Zając